

88. Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Geologicznego: *Perspektywy badań geologicznych, hydrogeologicznych i poszukiwań złóż w Małopolsce w 120-lecie teorii płaszczwinowej w Karpatach – Dobczyce, 18–20.05.2023 r.*

Rafał Sikora¹, Agata Jarzynka², Justyna Kowal-Kasprzyk³, Justyna Ryłko-Frocisz⁴

Zjazdy naukowe Polskiego Towarzystwa Geologicznego (PTGeol) są najstarszą konferencją geologiczną w Polsce. Odbývają się niemal corocznie, a tradycja ich organizacji sięga 1921 r. W przeszło stuletniej historii towarzystwa były dwa znaczące, ogólnoswiatowe wydarzenia, które spowodowały wstrzymanie organizacji zjazdów na kilka lat. Pierwszym z nich była II wojna światowa, drugim pandemia COVID-19. Podczas 87. Zjazdu Naukowego PTGeol w Czarnej w 2019 r. nikt nie spodziewał się, że na kolejną edycję wydarzenia trzeba będzie czekać aż 4 lata. Okres pandemii przeformatował kalendarze i tryby organizacji konferencji, przy okazji upowszechniając w działalności naukowej zdalne środki przekazu. Nowe trendy

i możliwości nie mogą jednak w żaden sposób zastąpić najbardziej charakterystycznego elementu zjazdów PTGeol – sesji terenowych. Nie są one również w stanie integrować środowiska w taki sposób, jak spotkania bezpośrednie. To właśnie oba wymienione czynniki stały u podstaw idei, która przyświecała organizacji 88. Zjazdu Naukowego PTGeol w Dobczycach w dniach 18–20.05.2023 r. (ryc. 1). Niewątpliwie silny ośrodek geologiczny w Krakowie, skupiający najliczniejszą reprezentację geologów w Polsce, był naturalnie predysponowany do podjęcia trudnego zadania, jakim było przywrócenie polskiej nauce słynnej i znaczącej konferencji, przy czym organizowanej już w nieco odmiennych realiach społeczno-ekonomicznych.

Organizator Współorganizatorzy Patronat Honorowy

18-20 maja 2023 r., Dobczyce

**88. Zjazd Naukowy
Polskiego Towarzystwa Geologicznego**

**Perspektywy badań geologicznych, hydrogeologicznych
i poszukiwań złóż w Małopolsce w 120-lecie teorii
płaszczwinowej w Karpatach**

Viktor Uhlig Maurice Lugeon

Sponsor Główny Partnerzy

PGNiG GRUPA ORLEN TERMYS BUKOVINA PSG DOBZYCE PATRZAŃSKI PARK NARODOWY

www.ptgeol.pl/2023/01/16/88-zjazd-naukowy-ptgeol

Ryc. 1. Plakat promujący 88. Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Geologicznego

¹ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Centrum Geozagrożeń, ul. Skrzatów 1, 31–560 Kraków; rafal.sikora@pgi.gov.pl

² Instytut Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie, Senacka 1, 31–002 Kraków, ndjarzyn@cyf-kr.edu.pl

³ AGH Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, al. Mickiewicza 30, 30–059 Kraków; kowalj@agh.edu.pl

⁴ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Oddział Karpacki, ul. Skrzatów 1, 31–560 Kraków; jryl@pgi.gov.pl

Ryc. 2. Uczestnicy sesji terenowej A w Tatrach. Fot. PTGeol

Motywy przewodnim 88. Zjazdu Naukowego PTGeol była 120. rocznica zaprezentowania teorii płaszczowinowej Karpat – znamiennej dla współczesnego postrzegania budowy geologicznej tego obszaru – na podstawie której do dziś jest rozwiązywanych wiele problemów natury naukowej i praktycznej. Nawiązanie do historii pociągnęło za sobą również konieczność zaprezentowania perspektyw badań naukowych i poszukiwań złóż w Małopolsce oraz obszarach przyległych, a także przedstawienia współczesnych problemów wykorzystania wód podziemnych, termalnych czy zagospodarowania obszarów pogórnich, włączając w to zagrożenia geologiczne.

Organizatorom zjazdu udało się uzyskać patronat honorowy Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz Piotra Dziadzio – głównego geologa kraju, pełnomocnika rządu ds. polityki surowcowej państwa. W organizację zjazdu włączyły się wszystkie wiodące jednostki naukowe, mające swe siedziby lub oddziały w Krakowie i których przedstawiciele są członkami PTGeol: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk, Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk. Pomocą w organizacji służyli również partnerzy: Polskie Stowarzyszenie Geotermalne, Urząd Gminy i Miasta Dobczyce, Tatrzański Park Narodowy oraz Instytut Nafty i Gazu-PIB. Przedstawiciele tych instytucji weszli również w skład komitetu honorowego i komitetu naukowego zjazdu. Głównym sponsorem wydarzenia został PKN Orlen S.A. – Oddział Centralny PGNiG w Warszawie.

Ze względu na 4-letnią przerwę w organizacji zjazdów i 14-letnią ich nieobecność na terenie Małopolski, podczas zjazdu zrealizowano bogaty program naukowy, na który składało się 55 wystąpień (19 referatów i 36 posterów) oraz 4 sesje terenowe.

Przedzjazdowa sesja terenowa A w dniu 17.05.2023 r. bezpośrednio nawiązywała do historycznych wydarzeń sprzed 120 lat i rozmowy Victora Uhliga z Maurice'em Lugeonem podczas wycieczki w Tatry i Pieniny w ramach IX Międzynarodowego Kongresu Geologicznego w 1903 r. (Uchman A., Jach R. 2023 – Sesja terenowa A. Śladem przełomowej dyskusji Maurice'a Lugeona z Viktorem Uhligiem o płaszczowinowej budowie Tatr, Kasprowy Wierch–Przełęcz Liliowe–Skrajna Turnia. [W:] Jarzynka A., Peryt T. (red.), Perspektywy badań geologicznych, hydrologicznych i poszukiwań złóż w Małopolsce w 120-lecie teorii płaszczowinowej w Karpatach. LXXXVIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Geologicznego, 18–20.05.2023 r., Dobczyce, Wyd. PTGeol, Kraków: 49–62). Mimo trudnych warunków pogodowych w gronie 21 uczestników (ryc. 2) przypomniano ową dyskusję, korzystając z relacji Mieczysława Limanowskiego (Limanowski M. 1904 – Wycieczka w Tatry i Pieniny (IX MKG, 1903). Pam. Tow. Tatr. 25: 131–183).

Właściwe obrady zjazdu rozpoczęły się 18.05.2023 r. przywitaniem gości przez przewodniczącego komitetu organizacyjnego zjazdu Rafała Sikorę, wiceprezesa PTGeol. Otwarcia zjazdu dokonał Piotr Dziadzio – główny geolog kraju, pełnomocnik rządu ds. polityki surowcowej państwa. Następnie głos zabrali Mateusz Damrat – dyrektor Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz Tomasz Suś – burmistrz gminy i miasta Dobczyce. W dalszej części posiedzenia zgromadzeni wysłuchali referatów podejmujących tematykę geologii regionalnej, geofizyki, geologii złóż, sozologii, geozagrożeń, hydrogeologii, geotermii i ochrony środowiska w Karpatach i regionie małopolskim. Gościem specjalnym sesji referatowej i jednym z prelegentów był Bogusław Ochab – prezes Zarządu ZGH Bolesław S.A.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się sesja posterowa pt. *Badania Geologiczne w Polsce*. Wśród posterów znalazły się prezentacje dokonań studentów, doktorantów i kół naukowych (ryc. 3) Instytutu Nauk Geologicznych

Ryc. 3. Przedstawiciele komitetu organizacyjnego w towarzystwie reprezentantów studenckich kół naukowych ING UJ i WGGiOŚ AGH. Fot. A. Gałaś

Ryc. 4. Uczestnicy sesji terenowej B w kamieniołomie w Kobielniku. Fot. A. Kędzior

Ryc. 5. Uczestnicy sesji terenowej C na tle Term Bukovina. Fot. J. Chowaniec

Ryc. 6. Uczestnicy sesji terenowej D w Olkuszu. Fot. A. Gałaś

Uniwersytetu Jagiellońskiego: Koło Naukowe Geologów Studentów UJ, oraz Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie: Koło Naukowe *Azymut*, Koło Naukowe Geofizyków *Geofon*, Koło Naukowe *Geoturystyka*, Koło Naukowe *Kiwon* oraz Koło Naukowe *Strati*. Biorąc pod uwagę liczbę posterów (36), była to największa sesja posterowa w historii zjazdów naukowych PTGeol.

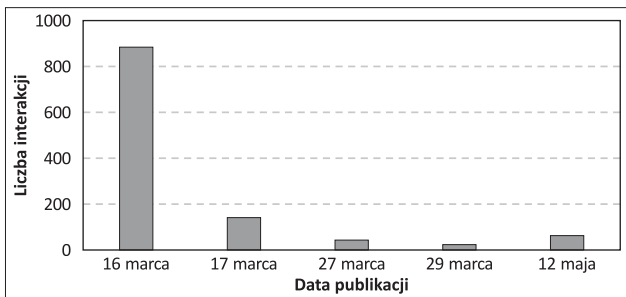
W kolejnym dniu zjazdu – 19.05.2023 r. – odbyły się 2 sesje terenowe. W pierwszej z nich, pt. *Jednostka okienna Skrzydłnej – kluczowy i najbardziej kontrowersyjny element zachodnich Karpat fliszowych*, wzięło udział 37 osób (ryc. 4; Paszkowski M., Kędzior A., Mikołajczak M., Starzec K., Wendorff M., Siemińska A., Godlewski P., Uchman A., Kuźma A., Szczęć M., Gąsienica A., Moroz M., Kozłowski A. 2023 – Sesja terenowa B. *Jednostka okienna Skrzydłnej – kluczowy i najbardziej kontrowersyjny element zachodnich Karpat fliszowych*. [W:] Jarzynka A., Peryt T. (red.), *Perspektywy badań geologicznych, hydrologicznych i poszukiwań złóż w Małopolsce w 120-lecie teorii płaszczowinowej w Karpatach*. LXXXVIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Geologicznego, 18–20.05.2023 r., Dobczyce, Wyd. PTGeol, Kraków: 63–116), a w drugiej, pt. *Geotermia, wody mineralne i lecznicze Małopolski* – 20 osób (ryc. 5; Chowaniec J., Kępińska B. 2023 – Sesja terenowa C. *Geotermia, wody mineralne i lecznicze Małopolski*. [W:] Jarzynka A., Peryt T. (red.), *Perspektywy badań geologicznych, hydrologicznych i poszukiwań złóż w Małopolsce w 120-lecie teorii płaszczowinowej w Karpatach*, XXXVIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Geologicznego, 18–20.05.2023 r., Dobczyce, Wyd. PTGeol, Kraków: 117–120). Ostatniego dnia konferencji (20.05) odbyła się sesja terenowa pt. *Sozologia na terenie eksploatacji rud Zn-Pb w rejonie Olkusza*, w której wzięło udział 14 osób (ryc. 6; Gałaś A., Motyka J., d’Obyrn K., Sikora R., Łaskawiec M. 2023 – Sesja terenowa D. *Sozologia na terenie eksploatacji rud Zn-Pb w rejonie Olkusza*. [W:] Jarzynka A., Peryt T. (red.), *Perspektywy badań geologicznych, hydrologicznych i poszukiwań złóż w Małopolsce w 120-lecie teorii płaszczowinowej w Karpatach*. LXXXVIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Geologicznego, 18–20.05.2023 r., Dobczyce, Wyd. PTGeol, Kraków: 121–128).

Organizacja zjazdu, jak również jego zakres merytoryczny i wydarzenia towarzyszące spotkały się z bardzo dużym odzewem środowiska naukowego. Wzięło w nim udział 110 osób z 13 jednostek naukowych, administracji rządowej i samorządowej oraz firm związanych z geologią, co jest wynikiem bardzo satysfakcjonującym. Frekwencja ta należy do najwyższych w ostatnich

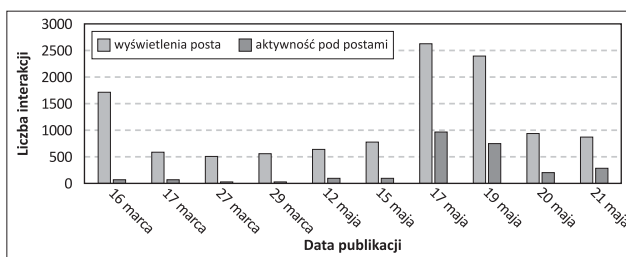
20 latach. Podsumowując 88. Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Geologicznego, należy stwierdzić, że spełnił on założone cele i niewątpliwie, obok obchodów 100-lecia PTGeol w 2022 r. (Ploch I. 2022 – Jubileuszowa sesja obchodów 100-lecia Polskiego Towarzystwa Geologicznego. Prz. Geol., 70 (6): 485–488), był wydarzeniem pozytywnie aktywizującym środowisko geologów po kilkuletnim okresie pandemii.

Istotnym elementem wydarzenia było pozyskanie branżowych patronatów honorowych i sponsora głównego. Tym samym udało się ukazać współpracę międzyinstytucjonalną (instytucji naukowych, administracji państwowej, samorządowej i firm branżowych), nie tylko w aspekcie organizacyjnym, ale również w zakresie badań geologicznych oraz poszukiwań i eksploatacji złóż, hydrogeologii, geozagrożeń i ochrony środowiska. Przede wszystkim udało się przywrócić ideę zjazdów PTGeol, których forma musi ewoluować, nadążając za współczesnymi trendami na rynku konferencyjnym.

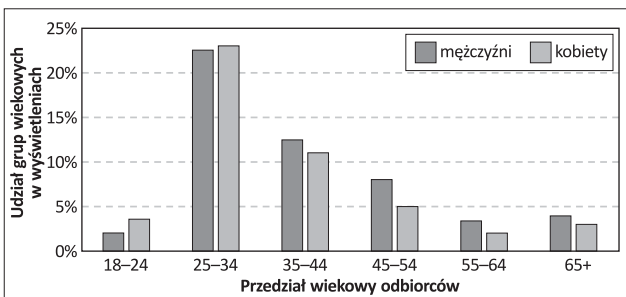
Sukces polegał również na skutecznym promowaniu wydarzenia za pomocą różnych środków przekazu. Informacje były stale dostępne na stronie internetowej PTGeol (www.ptgeol.pl) i stronie internetowej PIG-PIB (www.pgi.gov.pl). Kolportowano je również za pomocą listy mailingowej i newslettera PTGeol (660 osób z 20 instytucji). Istotną rolę w przekazie przed- i pozjazdowym, a także w bieżącym informowaniu o przebiegu zjazdu

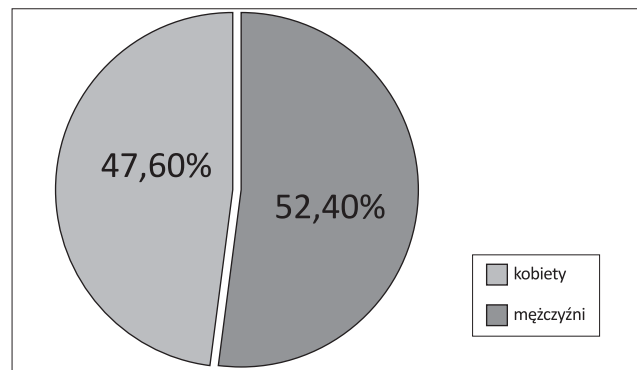
Ryc. 7. Wyświetlenia wpisów dotyczących 88. Zjazdu Naukowego PTGeol na stronie internetowej towarzystwa w 2023 r.

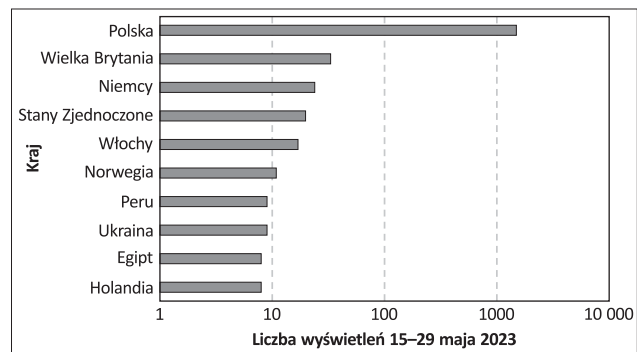
Ryc. 8. Wyświetlenia oraz aktywność pod postami 88. Zjazdu Naukowego PTGeol na platformie Facebook w 2023 r.

Ryc. 9. Statystyka wyświetleń postów 88. Zjazdu Naukowego PTGeol według grup wiekowych odbiorców

Ryc. 10. Udział procentowy odbiorców postów 88. Zjazdu Naukowego PTGeol według płci

Ryc. 11. Międzynarodowa lokalizacja wyświetleń postów na platformie Facebook w dniach 15–29.05.2023 r.

odegrały posty zamieszczone w *social mediach* (Facebook). Tego rodzaju aktywność umożliwiła nie tylko zainteresowanie wydarzeniem bardzo dużej liczby odbiorców, ale również śledzenie jego przebiegu tym, którzy z różnych względów nie mogli osobiście w nim uczestniczyć. Posty na stronie internetowej doczekały się 1160 odsłon (ryc. 7). Imponujący jest także zasięg postów na Facebooku: 11 613 wyświetleń (dane z 29.05.2023 r.; ryc. 8). Dobrym prognozykiem jest fakt, że wśród odbiorców znajdowały się głównie osoby młode, w wieku 25–34 oraz 35–44 lat (ryc. 9). Udział mężczyzn (52,4%) nieznacznie dominował nad uczestnictwem kobiet (ryc. 10). Posty były odbierane w 9 krajach Europy, Afryki i Ameryki Południowej. Najwięcej odbiorców było z Polski: 1496 osób (ryc. 11).

Trendy przedstawione w statystykach odpowiadają jednemu z celów, który przyświecał organizatorom zjazdu. Było nim zainteresowanie wydarzeniem studentów i młodych adeptów geologii, którzy w związku z kilkuletnią przerwą w organizacji zjazdów, nigdy nie mieli okazji w nich uczestniczyć, a wielu nawet o nich nie słyszało. Dlatego też tegoroczny zjazd szerzej otworzył się na młodych geologów, umożliwiając udział i prezentację swoich osiągnięć 30 przedstawicielom studenckich kół naukowych z Krakowa, co zostało zauważone i bardzo pozytywnie odebrane przez jego uczestników.

W imieniu Polskiego Towarzystwa Geologicznego, komitet organizacyjny 88. Zjazdu Naukowego PTGeol składa serdeczne podziękowania głównemu sponsorowi – PKN Orlen S.A. – Oddział Centralny PGNiG w Warszawie. Wsparcie sponsora umożliwiło organizację wydarzenia na wysokim poziomie i w odpowiedniej oprawie, bez nakładania na uczestników wysokich kosztów udziału, dzięki czemu na zjazd mogło przyjechać wielu uczestników, jak również możliwe było zaproszenie przedstawicieli studenckich kół naukowych.